

Na osnovu članova 19. i 21. Statuta Saveta za štampu i članova 15. i 16. Poslovnika o radu Komisije za žalbe, Komisija za žalbe Saveta za štampu u sastavu: Olivera Milošević, Jelka Jovanović, Dragan Đorđević, Zlatko Čobović, Vlado Mareš, Vida Petrović Škero, Tamara Skrozza, Jelena Petković, Nadežda Budimović i Filip Švarm, na sednici održanoj 29. 6. 2023. godine, jednoglasno izriče

JAVNU OPOMENU

Tekstovima: „(FOTO) DEVOJČICA JE ZAPOMAGALA U STANU, ALI JE NIKO NIJE VIDEO! Našli su je jedva živu u kadi - JEZIVI DETALJI SA ZVEZDARE“, „RODITELJI 'DEVOJČICE IZ KADE' U POTPUNOSTI GUBE RODITELJSKA PRAVA! Otac iz pakla, Uroš Pašajlić više neće moći da NAUDI MALOJ LANI“, „MALA LANA, DEVOJČICA IZ KADE, DOBILA HRANITELJSKU PORODICU! Otac je godinama držao zatočenu u stanu, SADA ĆE IMATI NOVI DOM!“, objavljenim 27. marta, 28. aprila i 19. maja 2023. godine, portal „Informer.rs“

1. prekršio i tačke 4 i 5 Odeljka IV (Odgovornost novinara) Kodeksa novinara Srbije, po kojima je novinaru zabranjeno da koristi neprimerene, uznemiravajuće, pornografske i sve druge sadržaje koji mogu imati štetan uticaj na decu, kao i da je dužan da poštuje i štiti prava i dostojanstvo dece, žrtava zločina, osoba sa hendikepom i drugih ugroženih grupa.

2. prekršio je tačku 4 poglavlja V (Novinarska pažnja), po kojoj novinar mora biti svestan opasnosti od diskriminacije koju mogu da šire mediji i učiniće sve da izbegne diskriminaciju zasnovanu, između ostalog, na rasi, polu, starosti, seksualnom opredeljenju, jeziku, veri, političkom i drugom mišljenju, nacionalnom i društvenom poreklu,

3. prekršio je i tačke 1 i 4 Odeljka VII (Poštovanje privatnosti), po kojima je novinar dužan da poštuje privatnost, dostojanstvo i integritet ljudi o kojima piše, kao i da osigura da dete ne bude ugroženo ili izloženo riziku zbog objavljivanja njegovog imena, fotografije ili snimka sa njegovim likom, kućom, zajednicom u kojoj živi ili prepoznatljivom okolinom.

Odluka Komisije biće objavljena na sajtu Saveta za štampu (www.savetzastampu.rs) i dostupna javnosti.

OBRAZLOŽENJE

Komora socijalne zaštite podnela je žalbu zbog izveštavanja o slučaju devojčice koju je otac držao zaključanu u kupatilu i, po svemu sudeći, godinama je zlostavljao i zanemarivao.

Kraljice Natalije 28
11000 Beograd
tel: (011) 30 67 320
www.savetzastampu.rs

Medij je, kako se navodi u žalbi, objavio fotografije zgrade, stana kroz kjučaonicu, kade u kojoj je sedela, fotografiju oca devojčice, imena deteta i oca, podatke o njenom zdravstvenom stanju, aluzije i pretpostavke šta joj se sve dešavalo... Ona je postala „devojčica iz kade“ uz, kako se ističe, rizik da to ime nosi ceo život, budući da sadržaji na Internetu ostaju zauvek. Podnosilac žalbe je smatrao da su prekršena tačke 4 i 5 poglavlja Odgovornost novinara, tačke koje se odnose na poštovanje privatnosti, ali i tačka 4 poglavlja Novinarska pažnja, koja se odnosi na zabranu diskriminacije, jer su u većini tekstova prisutni elementi stereotipizacije i predrasuda.

Redakcija portala „Informer.rs“ nije odgovorila na žalbu.

Članovi Komisije su zaključili da je o ovom slučaju izveštavano potpuno neodgovorno i senzacionalistički, bez ikakvog razmišljanja o posledicama takvih napisa. Devojčica koja je već preživela torturu, u medijima je ne samo dodatno viktimizirana, već, kako podnosioc žalbe sa pravom ukazuje, ozbiljno joj je ugrožen i dalji normalan život. Zbog medijskih sadržaja na Internetu ona će ostati upamćena kao „devojčica iz kade“ koju je maltretirao „otac iz pakla“.

Komisija još jednom podseća kolege da moraju da vode računa o dostojanstvu žrtava, posebno kada su u pitanju deca i da budu svesni posledica koje njihovo izveštavanje može imati na budućnost deteta, što je, nažalost, i ovog puta izostalo. Takođe, deo objavljenih sadržaja - fotografije stana, kupatila, uz opise onoga što se u stanu verovatno dešavalo, kao i detalji zdravstvenog stanja deteta uznemirujući su za čitavu javnost.

Identitet devojčice je, suprotno Kodeksu novinara, otkriven objavljivanjem brojnih detalja koji su je učinili potpuno prepoznatljivom, a iznošenjem detalja o tome u kakvom je psihičkom stanju, koliko je teška, kako jede ili hoda, medij dodatno povređuje njeno dostojanstvo i stigmatizuje je. To što ovakve detalje iznose pojedini predstavnici državnih institucija, ne oslobađa medije odgovornosti. Smernica u okviru tačke 4 poglavlja Poštovanje privatnosti upućuje na to da predstavnici državnih i javnih institucija koje se bave zaštitom dece ponekad nisu svesni uticaja medija i načina njihovog rada. Podaci koje zbog toga pružaju novinarima često podrazumevaju otkrivanje identiteta maloletnika. Novinar, međutim, ne sme da zloupotrebi njihovu dobronamernost ili neznanje. Informacije dobijene od lekara, socijalnih radnika, vaspitača, i tako dalje, a koje direktno ili indirektno upućuju na identitet maloletnika, ne smeju da budu objavljene.

Beograd, 29.6.2023.

Predsedavajuća

Vida Petrović Škero